

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК: 37.091.212:613.8:355.01

**ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ
ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ**

Діра Н.О., докторка філософії PhD, **Череп'яна В.С.**, студентка,
(dira.nadija90@gmail.com)

Національний університет біоресурсів і природокористування України,

Анотація. У статті представлено результати емпіричного дослідження, проведеного на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України з метою виявлення рівнів сформованості ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти. Проведено констатувальний етап дослідження, який включав підбір інструментарію для визначення рівнів розвитку досліджуваного явища, встановлення складу та кількості учасників дослідження. Застосовано обраний діагностичний інструментарій та розроблено стратегію для підвищення рівня ефективності здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти, визначено їх подальшу реалізацію. Визначено рівні сформованості ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі. Досліджено можливості використання здоров'язбережувальних технологій у підготовці студентів-першокурсників в умовах військового стану. Визначено, що ефективність освітнього процесу залежить від здоров'я та фізичної підготовки студентів. Розглянуто різноманітні методи та засоби здоров'язбереження, що можуть бути використані для збереження та підвищення рівня здоров'я студентів-першокурсників. Запропоновано комплексну програму здоров'язбереження, яка містить у собі різноманітні фізкультурні вправи, спеціальні дієтичні рекомендації, профілактичні заходи спрямовані на збереження та підвищення рівня здоров'я студентів-першокурсників під час військового стану.

Для визначення критеріїв ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти нами було використано математично-статистичний аналіз методу експертної оцінки, сутність якого закладена в оцінці та визначенні необхідності у письмовій формі спеціалістами (педагогічними працівниками аграрних закладів вищої освіти) критеріїв ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти за наступною шкалою: «дуже ефективно», «ефективно», «не ефективно» та «зовсім не ефективно». Експертами виступило 15 науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Кожен критерій рівня ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти, який отримав оцінку «дуже ефективно» був оцінений нами в 3 бали, «ефективно» - 2 бали, «не ефективно» - 1 бал та «зовсім не ефективно» - 0 балів[1].

У результаті огляду наукової літератури, математично-статистичний аналіз результатів експертного оцінювання нами було сформовано рейтинг значущих критеріїв ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти (рис. 2.1), а саме: здоров'я та добробут студентів, соціальна взаємодія, економічний добробут, результати навчання, співпраця зі стейкхолдерами.

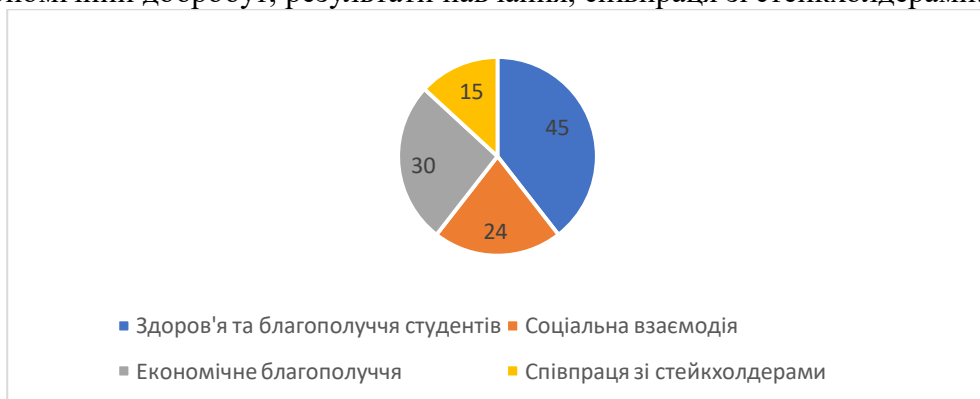

Рис.2.1. Рейтинг значущих критеріїв ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти

Визначені критерії ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти були воикремлені педагогами-експертами, як значущі внаслідок практичної їх реалізації та можливостей, що вони

відкривають у процесі впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти [2]. А саме:

1. Здоров'я та добробут студентів: дозволяє оцінити стан здоров'я та добробуту студентів, які беруть участь у програмах застосування здоров'язбережувальних технологій. Порівняння даних до та після застосування технологій може відстежити ефективність використаних технологій.
2. Результати навчання: дозволяє оцінити рівень знань та вмінь студентів, які беруть участь у програмах застосування здоров'язбережувальних технологій. Зіставлення результатів з результатами студентів, які не брали участь в програмах, може вказати на ефективність використання технологій [3].
3. Соціальна взаємодія: дозволяє оцінити рівень соціальної взаємодії між студентами, які беруть участь у програмах застосування здоров'язбережувальних технологій. Зіставлення даних до та після впровадження технологій доводить, якою мірою вони сприяють покращенню взаємодії комунікантів в соціумі.
4. Економічні вигоди: дозволяє оцінити рівень економічних вигод, пов'язаних із застосуванням здоров'язбережувальних технологій в аграрних закладах вищої освіти. Приклади таких вигод можуть включати зниження витрат на охорону здоров'я студентів та збільшення ефективності навчання.
5. Співпраця зі стейкхолдерами: дозволяє оцінити рівень співпраці зі стейкхолдерами, такими як державні органи, громадські організації та інші зацікавлені сторони [4].

Для реалізації емпіричної частини нашого дослідження ми орієнтувалися на встановлені шляхом експертної оцінки градацію рівнів ефективності застосування здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі аграрних закладів вищої освіти, а саме на перший за результатами опитування пункт: здоров'я та добробут студентів.

Для встановлення рівня здоров'я учасників експерименту були використані методики, що дозволяли встановити такі рівні здоров'я студентської молоді, як: фізичне здоров'я, душевне (психологічне) та соціальне здоров'я. Зокрема, це експрес-аналіз методики «Фізичне здоров'я», методика «Душевна рівновага» та методика «Конфліктність».

Підібраний та адаптований нами діагностичний інструментарій було використано для визначення стану здоров'я студентської молоді та узагальнено за допомогою середнього арифметичного.

Підсумовуючи отримані дані згідно опитувальника методики експрес оцінки фізичного стану здоров'я студентів-першокурсників нами було встановлено, що 2 особи (14,3 %) мають відхилення від вікових меж за фізичними показниками (рис. 2.1)

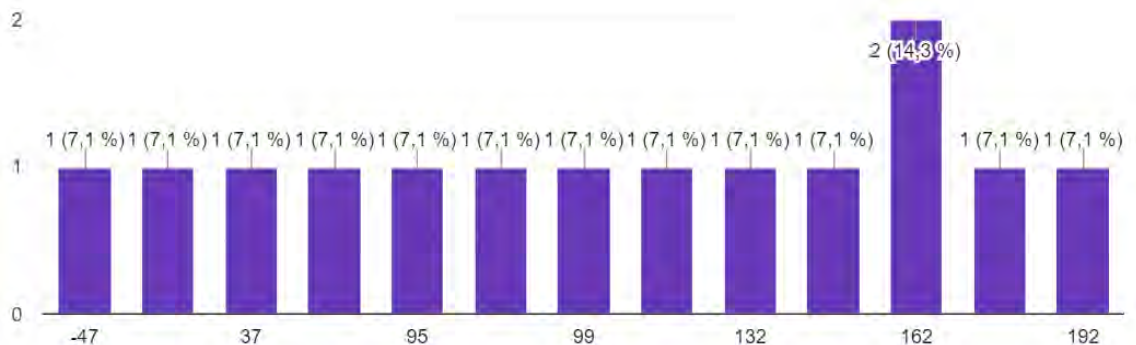

Рис.2.1. Підсумкові результати опитування студентів-першокурсників за методикою експрес оцінки стану фізичного здоров'я

За методикою «Душевна рівновага» ми намагались визначити баланс у психологічному стані здоров'я опитаних студентів. Нам вдалося з'ясувати, що 56,7 % респондентів не має значних порушень у балансі психологічного здоров'я, проте 25 % опитаних (4 особи) проявили певні відхилення а у 3 осіб (18,8 %) виявились значні порушення та потреба звернути увагу на свій психологічний стан (рис. 2.2).

Рис.2.2. Підсумкові результати опитування студентів-першокурсників за методикою «Душевна рівновага» стану психологічного (душевного) здоров'я

За проведеними бесідами вдалося встановити, що погіршення емоційного стану цієї категорії студентів сприяло повномасштабне вторгнення та активна фаза війни росії проти України.

Згідно методики «Конфліктність», яка слугувала інструментом у виявленні актуального стану соціального здоров'я студентів-першокурсників нам вдалося встановити, що більшість опитаних (73,2%) мають показники в межах норми. Проте 26,8% опитаних респондентів (4 особи) потребують уваги до цієї сфери здоров'я та до випрацювання і реалізації відповідних заходів щодо її корекцій (рис.2.3).

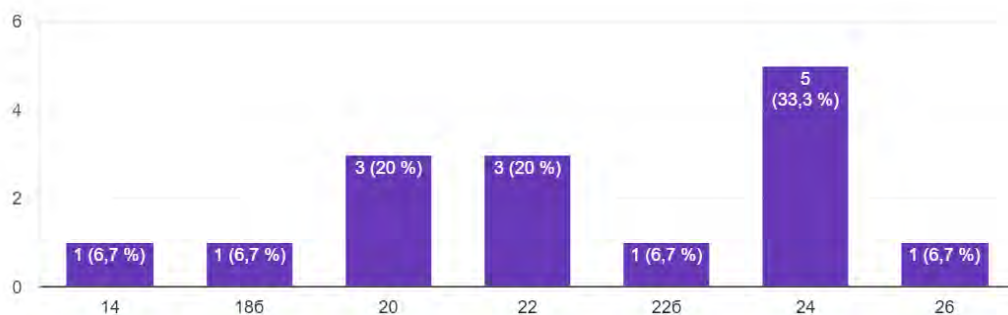

Рис.2.3. Підсумкові результати опитування студентів-першокурсників за методикою «Конфліктність» стану соціального здоров'я

Згідно проведених нами аналізів анкетування студентів-першокурсників щодо стану їхнього фізичного, психологічного (душевного) та соціального здоров'я нами було встановлено наступне: показники фізичного здоров'я в нормі у 12 осіб (85,2%), психологічне (душевне) здоров'я у 56,7% в межах норми – 9 осіб, соціальне здоров'я не має відхилень у нормі в 11 осіб (73,2%). Відповідно, мають певні проблеми та відхилення у фізичному здоров'ї 2 особи – 14,3% респондентів, у психологічному (душевному) – 7 осіб (43,8% респондентів), у соціальному здоров'ї – 26,8% опитаних респондентів (4 особи) потребують уваги до цієї сфери здоров'я та застосування відповідних заходів щодо її корекцій. Результати оцінки стану здоров'я опитаних респондентів за трьома показниками наведено на рис. 2.4.

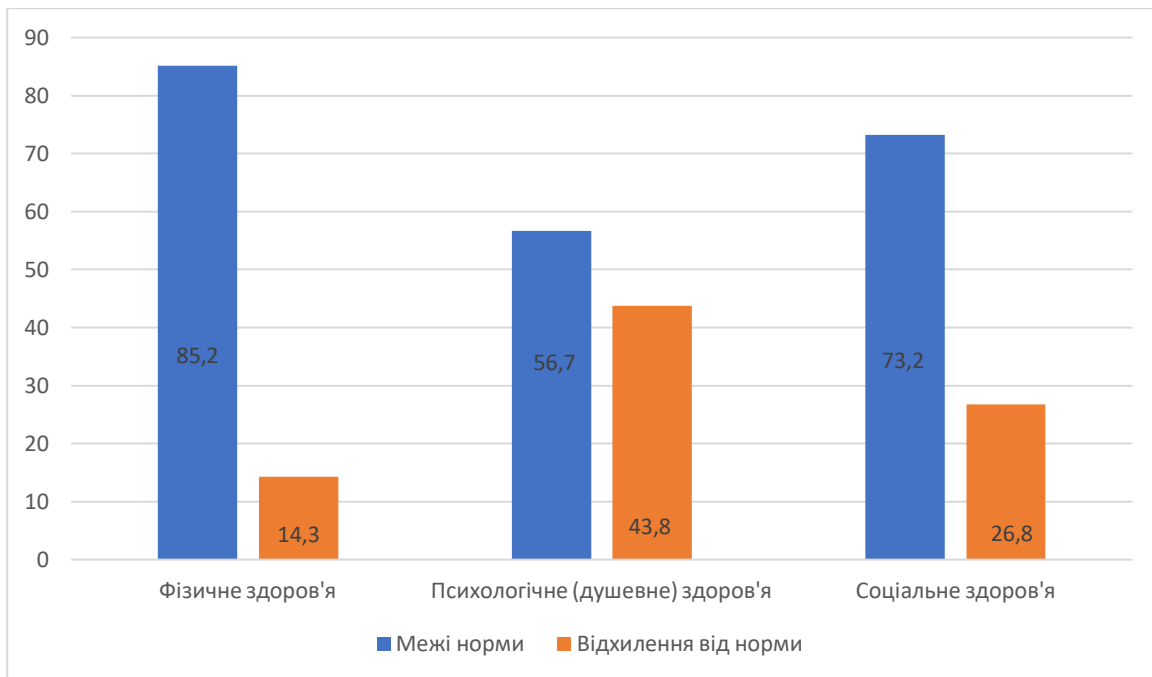

Рис. 2.4. Результати оцінки стану здоров'я опитаних респондентів

Отримані результати емпіричного дослідження актуального стану здоров'я за виділеними критеріями студентської молоді дозволило встановити, що найбільш здорові студенти саме у фізичному плані. Уваги педагогів та психологів, соціальних працівників закладів вищої освіти потрібно зосередити на психо-емоційному стані студентства та надати їм необхідного педагогічного супроводу комплексної адаптації до умов життя і навчання у період воєнного стану [5]. Подальші перспективи поглибленого дослідження нашої наукової проблематики ми бачимо в розробці та адаптації конкретних оптимальних заходів щодо виявлення, попередження, стабілізації та поліпшення стану психологічного та соціального здоров'я студентів аграрних закладів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Науково-педагогічна енциклопедія : у 3-х т. / за ред. А.А. Іскандерова, Г.С. Поліщука, М.М. Романовської. – Київ : Генеза, 2006. – Т. 3. – С. 487.
2. Youde, J. (2011). The World Health Organization and Global Health Governance: Post-1990. *International Studies Quarterly*, 55(2), 437-458. doi: 10.1111/j.1468-2478.2011.00641.x
3. "Герберт Спенсер та його теорія суспільства. Реферат." [Електронний ресурс]. Освіта.ua. – 2019. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/29660/>
4. Fogelholm, M., & Victora, C. G. (2019). The history of physical activity and health research: how it all began. *Public Health Reviews*, 40(1), 1-12. <https://doi.org/10.1186/s40985-019-0111-1>
5. Мельник, Л. (2009). Фізичне виховання і спорт в Україні: історія та сучасність. Київ: Олімпійська література.